

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike.

Inserati: Prostot 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višino dalje kupljiski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zentine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravljanje „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knalova ulica št. 5, priljubljeno. — Telefon št. 304.

Slovenski Narod velja v Ljubljani in po poštah:

v Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan	K 300— celoletno
polletno	K 420— polletno
3 mesečno	“ 210— 3 mesečno
1	“ 105— 25— “ 35—

Pri morebitnem povlaščaju se ima daljša naročinska določitev.

Novi naročniki naj pošljajo v prvih naročilno vedno po nakaznici.

Na samo nismo naročila brez poslovne denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knalova ulica št. 5, I. nadstropje.

Telefon štev. 34.

Dopise sprejema in podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrča.

Posamezna številka velja 120 K

Počitnina plačana v gotovini.

Fašizem.

Fascio pomeni zvezek, trdno med seboj zvezzano društvo je fascio, članji fašisti. Fasces, zvezek brezovih šib, so nosili liktorji v starem Rimu kot znak uradne oblasti. Fasci v Italiji so organizacije, tesno združene in njihovo geslo se da izreči z besedami: vse za Italijo! Ne nosijo s seboj zvezanih šib, ampak bombe, petarde, revolverje, nože, sploš, kar jim pride pod roko in jim more služiti pri njihovem pošetju. Obračajo se proti vsemu in proti vsakemu, kar in kdor se jim zdi, da ne služi prav interesom Italije. Pod italijskimi interesimi pa razumejo uveljavljenje Italije v širnem svetu kot velike, dobro podprtje države, kateri pa treba pred vsem notranje krepkosti. Krepkost je iščejo v boju proti notranjim nemirnikom in v potlačenju vsega, kar je v Italiji pa ni italijsko. Sredstvo za njihove cilje je vsako dobro. Nič ne upoštevajo, ali morejo sredstva, katerih se poslužujejo, udejstviti njihova stremljenja ali pa prinesi škodo, marveč oni kar udarjo, kadar čutijo za to priliko, kričoč: vse za Italijo, vedno za Italijo.

Vlada jih pusti in jim ne dela neprilik. Misijo se je, da bo debata o notranjih razmerah v rimskem parlamentu privredila do kakih odredov proti fašistom, ker se je tam zadostno očrtao fašistsko delovanje kot skrajno nevarno za javni mir in red, ki mora provzročiti meščansko vojno. Toda nič. Nobene odredbe ni proti fašistom. Debata jih je se podkreplila in stari Giolitti se ni prav nič zameril fašistom. Fascio se imenuje vrhovna oblast v Italiji, vladna oblast je pod njo in se bo morala vedno bolj ravnavati po navodilih vrhovne. Fašisti so se rekrutirali pravno iz tistih poučnikov, ki so bili v primorskih mestih vedno pripravljeni za demonstracije proti Jugoslovnom, sedaj pa so med fašisti odvetniki, politiki, uradniki itd.; napadajo tvorijo seveda mlajši ljudi, med njimi mnogo takih, ki jim ne diši nobeno delo, vojnici izprizencev, ki jih redi fašizem. Vodstvo je v rokah intelligentov, ki imajo pri tem tudi svoje osebne interese. Fašist je danes pač zastopnik poveljujoče oblasti v Italiji!

Nas zanimajo predvsem izjave fašistovskih voditeljev, nanašajoče se na »Julijsko Benečijo«. Odvetnik Giunta je na fašistovskem kongresu v Trstu izvajal: »Ni zadosti, da smo dobili Snežnik; treba ga držati in braniti. Onostran Snežnika biva na-

Aleksander Dumas, sin: 20

Kiparjeva pravda.

Roman.
(Dalje.)

Ko sem hotel zaviti Izo v rjavo, ni bilo nobene kapljice vode več na njeni polti; toplota krv je posušila polt.

»Glej, popolnoma gorka sem«, je dejala.

In res je izpuhvalo njeni telo soparo, nekak viden parfum.

»Tega ne smeš več storiti!« sem rekel, ko se je oblačila. »Ko bi naju kdo vide!«

»Ne veš, kako dobro dé mrzla voda. Ze več kot eno uro sem hrepenila po vodi in mleku. Ako bi bila šele vpraševala, bi gotovo ne bila smela.«

In ovila se me je okoli vratu, me objela na vso moč in mi ponudila v poljub svoje rdeče ustnice, ki so bile še bele od mleka.

XVIII.

Kakor je bila Iza decentna v družbi, mene se ni ženirala niti najmanj. Bila je ponosna na svojo le-

dan polnega solnca, ko bo Italija, ako ne neha s svojo fašistovsko politiko, s trepetom gledala na »narod ono-

stran Snežnika, ki šteje nad sto milijonov ljudi...«

Vladimir Miselj:

Uganka cen.

Po širni Jugoslaviji staro in mlado teži o visokih cenah in skoro povsod čujejo želeni zaključek: nikoli se ne bodo vrnili zlati časi! Naše gospodinje tariajo o zlatih časih, ko je bila moka po 19 krajevjev dà, celo po 15, fizol po 9 krajevjev itd. Po krémah in v domaćem krogu, pa tudi v javnosti, se razlagajo tega pojma: Jugoslavija, ki je vsega tega kriva. Sláši vzdih: O, blažena Avstrija, pod katero smo živeli tako po cen! Časopis je mesečansko in socijalistično, pa vali krivico na vsemogode verižnike. Zato prosim, gospod nrednik, da najdete temu članiku kotiček v Vašem listu, čeprav ne spada v političen dnevnik. Vprašanje je važno za preimovanje gospodarskih razmer in bo morda potolažilo vsaj nekoliko nezadovoljencev.

Gori navedeni očitki bi se seveda razblinili v nič, če bi se oglašil pri nas znanstvenik in jih pobijal v dnevnikih. Na žalost pa se to dogaja le redko. Kar velja za vprašanje cen, velja tudi za druga številna vprašanja narodnega gospodarstva. Angleški profesor Cannan nam daje sledčo paralelo med gospodarskim in astronomskim vprašanjem. Če se pojavijo v časopisu človek, ki trdi da zemlja ni okrogla, se nikoli ne oglaši kakšen človek kraljeve astronomski akademije, ki bi bil njegove nazore. Zde se na pač premalenkosini in predaleč od njegovih razmotritv.

Tako ostanejo napaci nazorji nepoobiti in se širijo. Tako močanje k zmoto seveda ugoja raznim strankam, ki prav lahko ščuvajo en sleg na drugega, n. pr. kar se tiče vprašanja cen, kmeta na meščana in obratno, delavec na meščana in kmeta itd.

Lahko bi nevedel še lepo število prečnih gospodarskih vprašanj, o katerih ima široka javnost popolnoma narečne pojme; ali danes se hočem dotakniti vprašanja cen.

Najbolje objasnilo tega vprašanja najdemo v knjizi ameriškega profesorja Irvinga Fisherja, v knjigi »Pure cash power of money« (Kupna moč denarja). Imenovan ekonomist je vprašal za razloga cen formulo, ki bolje pojasni vprašanje kakor pa gostobesedna razlaga.

Formula se glasi:

$$S = \frac{M \cdot V + M \cdot V}{Q}$$

Razlaga:

$S = \text{skupne vsote povprečnih cen, } P = \text{povprečne cene, } M = \text{množina denarja, ki kroži v državi, } V = \text{brzina kroženja denarja, t. j. kolikokrat se denar zamenja za stvari v časovnih enotah. } M \cdot V \text{ imata iste funkcije, samo da se}$

dolgi beli obleki je predstavljal poosebljeno nedolžnost.

Zena, mati in delo so bili moja sreča. Samo še otroka je nedostajalo v prvem letu.

Iza pa se je bala, da bi ta dogodek uničil njen lepoto. Bila je zelo jedinka, ko mi je povedala, da se čuti mater. Gojivo je, da je do onega svojega priznanja storila že marsikaj proti materinstvu...

Jokala je dan in noč. Poizkušal sem jo pomiriti in sem jeli rekel, da jej jok in noč brez spanja gotovo mnogo bolj škodujeta, kateri pa materinstvo.

Odkar sva se poročila, je pisala le redkokdaj svoji materi, sedaj se je zgodilo to večkrat.

Končno mi je priznala, da želi biti njeni mati pri porodu.

Postal sem komtesi denarja in prišla je, naku objela, trdila, da jo je Iza napak razumela, in je stanovala pri nas. Govorila je mnogo poljski z Izo, ki je pozorno poslušala.

Dne 30. aprila pred štirimi leti je rodila Izo sina, in zaradi njega do še rad živel. Iza ni hotela sama dojeti, zato sem vzel dojiljo. Imela je samo eno skrb, da bi porod ne škodil takrat tako redkokdaj k nam.

S spomladjo smo se preselili na

vice tistim, ki so nedolžni. Plačevali pa bodo se vedno visoke cene, ker plača v mežu vedno zastaja za canam. Ali o tem vprašanju morda drugokrat.

Politične vesti.

= Pokrajinske vlade. Dne 14. t. m. se je po daljšem presledku vrnila sej ministarskega sveta zoper predsednikom Nikole Pašićem. Na seji se je razpravljalo o izpopolnitvi pokrajinskih vlad. Poverjenik za pravosodje v Zagrebu dr. Nikola Gjurgjević je imenovan za predsednika vlade v Sarajevu, načelnik v ministru za notranje zadeve dr. Viljem Baltić pa je imenovan za predsednika vlade v Sloveniji. Vprašanje o izpopolnitvi hravtske in dalmatinske vlade je odgovreno na prihodnjo sejo. Ministrski svet je poleg tega razpravljal tudi o drugih tekočih poseljih.

= Pogajanja za vstop v vlado. = Riječ poroča iz Beograda, da je vlada sklenila, naj se nadaljuje pogajanja z zemljoradnikom in muslimani glede vstopa v vlado. Zemljoradniki so včeraj predložili ustavnemu odseku svoj ustavni načrt.

= Poslanci po poklicu. Tajanstvo konstituanta je izdalo nastopne podatke o številu poslancev posameznih klubov ter o njihovem poklicu: Radikalni klub šteje 98 članov, demokratični 94, Komunisti 59, Radikalna seljačka stranka 49, zemljoradniki 29, Jugoslovenski klub 27, muslimani 24, Narodni klub 11, socialistično-demokratični klub 10, republikanci 8, izven strank pa je 5 poslancev. Po poklicu je med poslance 193 uradnikov, 94 poljedelcev, 50 odvetnikov, 27 novinarjev, 20 trgovcev, 20 obrtnikov, 14 zdravnikov in 1 lekar.

(Kje pa so ostali duhovniki vseh ver, ki jih je precej v zbornici?)

= Proses proti štirim bivšim avstrijskim častnikom. Sarajevo 15. februar. Iz Prijepolja poročajo, da se 21. t. m. prične tamkaj glavna razprava proti štirim bivšim avstrijskim častnikom, katerim je stal na čelu neki Sauer, ki so ob priliki umika avstrijske vojske iz Sandžaka na nešlovenski način pomilili soprogo in sina tamkajnega velenosostnika Gavre Berislavjevića.

= Iz ustavnega odbora. Sejo ustavnega odseka dne 15. t. m. je otvoril podpredsednik dr. Tomljenović ob pol 10. dovoljne. Prvi je govoril poslanec Andjelic (demokrat) o ženski volilni pravici. Za njim je govoril poslanec Nastas Petrović (radikalec), ki je govoril v Profitevem duhu, vendar pa je izjavil, da bo glasoval za vladni ustavni načrt. Nadalje je govoril demokrat poslanec Juraj Demetrović. Danes se bo bržko zaključila generalna debata, jutri pa se bo glasovalo, ali naj se vladni ustavni načrt sprejme kot podlaga specjalni debati.

= Radičevi delegati niso odpovedovali v Beograd. Zagreb, 15. februarja. Danes se moral odpovedati v Beograd.

Feliksa, toda zabaval jo je; pozneje jo bo že še zanimal, sem si mislil.

Zdelo se je, da jo je materinstvo, ki jej podelilo še večjo lepoto, napravilo celo v najnem občevanju, sramčljivejšo. Nič več ni marala, da bi se postreljivalo njeni krasote kot modela in nič več ni bila ljubosumna, ako so prilajali in odhajali drugi modeli. Bilo je celo mučno, da se je bila tako razvremala za umetnost in utemeljevala je to s strastjo mladosti. Po takih izpovedih sem jo ljubil vedno bolj.

Tudi do moje matere je bila ljubnežnejša. Kdo bi mogel slutiti bodočnosti, če se je ob julijskih večerih valjala s svojim otrokom po mrvici, jaz pa sem lehal na trati, srečen na prsih narave? —

V jeseni sem dobil komtesino pismo, ki mi je v njem javljala, da se namerava stalno nastaniti v Parizu. Zahvaljevala se je za mojo dobroto in mi je vrnila davno posojeni denar. Dobila je vse pravde; sedaj ima denar in me ne bo nikoli več nadeleovala. Hotela pa je biti bližu svoje hčere ter z mojo materjo odgajati malčka.

devet Radičevih delegatov in sicer 8 zastopnikov poedinih županij in en zastopnik mesta Zagreba. Izročiti bi morali prestolonasledniku regentu poseben memorandum hrvatske seljačke republikanske stranke. Ta memorandum bi bil tiskan v »Slobodnem domu«, pa je cenzura zaplenila v celoti. Vselež zeka je Radić sklenil, da ne odpošlje nikakih delegatov v Beograd, dokler trajajo take razmere.

= Povratak dr. Ribaria v Beograd. V Beograd se je vrnil predsednik ustavotvorne skupščine dr. Ribar, ki je bil na daljšem domustvu.

= Vešovićev proces. Sodišče je v razpravi proti bivšemu črnogorskemu generalu Vešoviću po obrambnem govoru razsodilo, da je generalu sicer podkazana krivda, vendar pa se na podlagi splošne amnestije od 28. decembra 1. L., ki je bila razširjena tudi na kraje Drne gore oprošča od obtožbe.

= Zbor bolgarske zemljedelske stranke. Sofija, 15. februar. V par dnevnih se vrši tu velik kongres bolgarskega seljačke stranke. Vselež tega je dospealo semkaj mnogo seljačkih delegatov, tako da je vladu moralata dati izpraznit nekaj vojašnic in šol in je zasegla vsa stanovanja po hotelih. Na železničnih stanicah mimo kmetijski delegati prednost pred drugimi potniki. Računa se, da bo na ta kongres prišlo nad 15 do 20 tisoč seljakov, med njimi nad 500 polnomočnih delegatov. Če bo vreme lepo, se bo glavno zborovanje vršilo pod milim nebom. Kot sklicatelj in prvi govornik fungira ministrski predsednik Stambuliški, ki bo poročal o zunanjosti politiki Bolgarske. Za njim bodo poročali vsi ostali člani vlade o svojih resorcih ter narodni poslanci, končno pa posamezni delegati in predsedniki posameznih komisij. Po referatu ministrskega predsednika Stambuliškega bo podal cel kabinet formalno ostavko, sodi se pa, da je to le nekak trik sedanjega ministarskega predsednika, da pokaže svetu, kako silo razpolaga.

= Italijansko časopisje o Benešu. Corriere della Serac piše ob priliku Beneševega obiska v Rimu, da pomeni njegov obisk novo etapo italijanskega miru. Tudi »Secolo« povdaria važnost gospodarske pogodbe s Českoslovaško in pravi, da bo ta pogodba izpopolnila skupno politične interese obej držav. Italija mora previdno izkoristiti nasprotijo si mnenja med Prago in Beloliniom, da more srednjeevropske Slovane prepridati o prednostih tržaškega pristanka.

= Nemčija ni več nevarna! Iz Washingtona poročajo, da je admiral Sims v pomorski komisiji poslanske zbornice izjavil, da morejo sedaj vse države znati oboroženo moč na morju na polovico, ker je Nemčija na morju popolnoma uničena in ni več nevarna.

= Boljševski zastopnik v Italiji. Italijanska vlada je službeno orinala ruskega državljanina Vorovskoga za zastopnika sovjetske vlade pri pogajanjih za vzpostavitev gospodarskih odnosa med Rusijo in Italijo.

= Veliko kritika, ujč dela. »Demokratija« piše ironično o opoziciji v ustavnem odboru in pravi, da so opozicionalci dve leti vpili po ustavi, sedaj pa, ko se dela ustava, nimajo gradiva, da bi mogli sodelovati.

= Protičeva madžarska politika. Českoslovaško časopisje se peča obširno z napadi madžarskega zunanjega ministra dr. Gratzra na českoslovaško republiko. Časopisje prihaja do zaključka, da ti napadi dokazujejo, da madžarski politični krog še vedno ne umenvajo dejanskega političnega položaja in da izvajajo sosedne države. Dr. Benešev protest proti povratku Habzburganov na madžarski prestol nikakor ne pomeni umesavanje v notranje madžarske zadeve. Benešev protest je v polnem soglasju s sklepom pariške konference na kateri so sprejele Anglia, Francija in Italija iste sklepe.

= Dr. Kramarč v Rusiji in maji antanti. »Narodni Listy« si prločili dr. Kramarčev odgovor zunanjemu ministru Benešu z ozirom na Rusijo in malo antanto. Dr. Kramarč pravi: Prosil bi da me dr. Beneš ne područuje v Rusiji. Čeprav zelo ljubim Rusijo, me to ne evira da ne bi videl njenih pogreškov, tuda tudi njenje velike zasluge za našo našo svobodo. Nimam nič proti mali antanti, toda sem proti nedostojni reči, ki se dela z njo. Vsek ve, da je mala antanta nekaj začasnega in da se bo mogla osrednja Evropa še le tedaj organizirati, ko ne bo stal na mestu Rusije velik vprašaj.

= Italijanska propaganda v Mali Aziji. Iz Smirne javljajo da štirje Italijani v Mali Aziji močno propagando v korist Italije. Zlasti ustanavljajo šole, propagando pa vodijo zlasti italijanski menihi. Nedavno je prišlo v Ušku do konflikta med italijanskimi in grškimi menihi.

= Socijalno - demokratični kongres na Češkem. Praška »Tribunac« poroča, da je skupščina socijalno - demokratičnih zastopnikov sklenila sklicati kongres ob kriji strank. Komunisti bi se izločili iz levice, nakar bi se ta na novo konstituirala. Pogoji tretje internacionale ne pridejo pri tem na noben način v pošt. Muna in njegovi pristaši bodo formalno izključeni iz stranke.

= Kako se godi Italijanom v Trpolju. »Avantaz« poroča, da je položaj Italijanov v Trpolju vsak dan slabši. Domačini se pripravljajo na oborožen odpor. Značilno je, da je italijanski kolonialni minister prepovedal izdati potne liste socijalističnemu odposlanstvu, ki je nameravalo potovati v Trpolje v svrhu proučevanja položaja.

= Iz sovjetske Rusije. »Izvestiac« se pritožuje radi vedno večjega števila složinstev v Petrogradu. List uti-

melfuje ta pojav z oktobra amnestijo, po kateri je bilo izpuščeno mnogo zločincev, tako, da je sedaj mesto polno banditov. Roparski napadi in vložni so na dnevnu redu ne samo ponori, ampak tudi ob bletem dnevu. Pred roparji ni varna nobena zasebna hiša, niti javna poslopja. Boljševiška oblast so izdale stroge odredbe proti roparjem. Brez posebnega dovoljenja ne sme sedaj nihče prenaslati po ulicah nobene stvari. — Redi pomanjkanja kurjave na železničnih je silno otežko, prevoz žita iz Sibirije in Kavkaza. Prehranjevalna komisija v Moskvi je izjavila, da je položaj zelo kritičen. Kar kar poroča »Pravda«, se bo moral po sklepih obrambnega in delavnega sveta zmanjšati krušna racija za Petrograd in Moskvo.

= Nemiri na Grškem. Atenski listi poročajo, da so vselež izredno velikega pomanjkanja živeža v Tesaliji izbruhnili nemiri. Finančni minister je izjavil, da mora grška vlada plačevati mesечно 20 milijonov drahem za moke, oziroma za kruh.

= Turški problem. Agencija Havas poroča iz Carigrada, da je Mustafa Kemal odklonil povabilo na londonsko konferenco, ker mu je to povabilo bilo

izročeno potom turške vlade in ne ne posredno od antante.

= Kongres za razorenje. Harding, novi predsednik Zjednjenih držav, je imel pogovor s sotrudnikom liščev, New York American, in je sam potrdil, da namerava sklicati takoj, ko začede svoje mesto, mednarodni kongres za razorenje. Evropski narodi so naveličani žrtv, ki so jih prestali tekompotno vojno in se bodo radi odzvali vabilu, tako sudi Harding.

= Nezanesne razmere v Petrogradu. Boljševiška »Krasnaja Gazeta« piše, da so petrogradske oblasti v velikih skrbah radi skrajnega pomanjkanja premoga, drva in nafta. V Murmansku je sicer deseto 600.000 pudov ameriškega premoga, toda prevoz tega premoga po murmanski železnični v Petrograd je skoraj nemogče. Petrogradski krajinski eksekutivni odbor konstatiра, da je Petrograd pred katastrofo zlasti še, kar se širi med delavštvom vedno večja nezadovoljnost.

= Aretirani nemški komunisti. Državna policija v Freiburgu je aretirala več sumljivih oseb, med njimi par komunističnih voditeljev, ter zaplenila vse pri njih najdena spise.

Protidržavna društva.

Kakor smo že poročali, so poslane dr. Hamperl in tovarši na sej avstrijskega narodnega sveta dne 11. t. m. stavlji avstrijski vladi nujno vprašanje glede zaplenitve premočenja avstrijskih obrambnih in planinskih društev po jugoslovanskih vladah. Zvezni kancelar dr. Mayr je na to vprašanje odgovoril, da se zunanjost ministristvo briga za zaščito interesov obrambnih planinskih društev v Jugoslaviji ter vsake druge finančne ali juristične avstrijske osebe in da je že večkrat poslalo avstrijskemu poslaništvu v Beogradu potrebna navodila. Da se avstrijsko zunanje ministristvo briga za zaščito avstrijskih jurističnih in fizičnih oseb v Jugoslaviji ji pač ne moremo štetiti v zlo. Poudarjati pa moramo, da se je vsakemu društvu v nosi državi, ki je delovalo v mejah obetovanih zakonov, pustila popolna svoboda. Pravica vsake države pa je, da se zavaruje proti rovareni društvu, ki imajo, kakor »Südmärke« Schulvereine itd. edino le namen, da pod kriko razširjanja kulture in napredka rovarejo proti edinstvu naše države. Da se giblje delovanje teh društev v tej sneri, je dokazalo njihovo ponemčevalno delo pred vojno in za vojno. Toda ne samo to, še sedaj opažamo v Avstriji znska, ki kažejo, da ta in slična društva niso opustila dosege svojih teženj temveč da so jih celo razširila, da ne delujejo samo na to, da bi ponemčili naš narod, ampak celo na razpad naše države. To dokazuje razno pripreditev v Avstriji, na katerih govore člani in celo predsedniki teh izrazito protidržavnih društev. Omeniti hočemo pripreditev v spomin mariborskih dogodkov v Gradcu, na kateri sta govorila v popolnoma

identističnemu znašu profesor dr. Mühlbacher in socialno - demokratični deželniki Rezel Zlasti prvi ni govoril v duhu spravljivosti med obema državama, ko je zagotovil vsem Nemcem, da bo prisel dan ki bo zlomil verige Maribora in Spodnje Štajerske in ko bo Maribor zopet postal svoboden in nemški. Deželni svetnik Rezel je med drugimi povedjal, da je bilo med mariborskimi žrtvami vec delavcev, ki niso hoteli, da bi oni in njihovi otroci prišli pod zaostalo kulturo, ki bi jih opalila materinskega jezika, in ki niso hoteli priti pod jugoslovensko kraljevsko gospodstvo. Delavstvo je dokazalo, da hoče vzpostaviti edinstvo vsega nemškega naroda na svetu — Druga taka pripreditev se je vršila dne 27. januarja t. l. v Gradcu ob priliku ustanovitve vsečnemške zveze. Med drugimi govorniki sta govorila proti obstoju naše države predsednik »Südmärke« profesor Pather in znani župnik dr. Mahnert, ki je omenjal podjarmljene brate v Mariboru in na Spodnji Štajerski ter jih prosil, da vzdrajajo, dokler ne pride dan njihove osvoboditve. Svej govor je končal s pesmijo, ki pozivlja Nemce, naj se krvavo mačecajo za zločine, ki so jih zgrešile srbske moriliske roke nad Neatieri v Mariboru. Udeležba in govor predsednikov in članov društev, zaradi katerih se je poslane dr. Hamperl pritožil, jasno dokazujejo namen teh napadnalih in protidržavnih društev. Naša vlada nima samo pravice, ampak tudi dolžnost napram lastnim državljanom, da jih ščiti pred delovanjem društev, ki imajo edino namen, da bi zrašili s toliko žrtvami ustvarjeno zgradbo naše države.

— *

Telefonska in brzojavna poročila.

ODHOD ITALIJANOV IZ DALMAČIJE.

— d Split, 15. februar. Poročajo, da pride 17. t. m. semkaj italijanski generalni konzul cav. Coccardi, ki je diplomat po poklicu in je doslej služil v Filadelfiji. Po njegovem prihodu bo italijanska ladjad «Puglia» zapustila splitsko luko.

— d Split, 15. februar. Iz Šibenika poročajo, da sedaj zelo hitro napreduje italijanska evakuacija. Z ladjami »Fram«, »Trieste« in »Polux« so bili odpeljani konji in topniški material.

RAZDELITEV NEMŠKEGA BRODOVJA.

— d Pariz, 15. februar. Reparacijska komisija je sklenila, da se ladjadl, ki ga mora Nemčija izročiti, tako-le razdeli: Francija dobija 53%, Belgija 33. Češkoslovaška pa 14. odstotkov.

ČEŠKI SOCIJALNI DEMOKRATI.

— d Praga, 14. februar. Kakor javljajo večerni listi, je voditelj socijalno-demokratskih poslancev Brodecny na nekem zborovanju izjavil, da namerava ustanoviti novo socijalno-demokratično stranko, ker največ delavstva ne stoji več za desnim socijalistom in so na levu socijalisti postali anarhistično-komunistična stranka. Nova stranka se priključi III. internacionali.

ANGLEŠKI PARLAMENT.

— d London, 15. februar. Kralj je otvoril zasedanje parlamenta s prestolnim govorom, v katerem je podprt priravnostne odnose z inozemstvom in izrazil upanje, da bo londonška konferenca dosegla nov na-

predtek v izvedbi mirovne pogodbe in v vzpostavitvi sloga v Evropi ter ureditve položaja v bližnjem Orientu. Upati je, da se pogajanja z Rusijo zavoljivo zaključijo. Prestolni govor obtožuje nasilnost, ki jo izvaja del irskega prebivalstva v svojem stremljenju po ustanovitvi neodvisne republike in izjavila, da se irska enotnost in samostojna vlada ne dosta dosegci s takimi sredstvi. Odredbe

izvedbe zakona o irski vladi,

ki predvideva ustvaritev ustavnega organizma, so precej napredovala.

ZAPLENJENO OROŽJE.

— d Berlin, 15. februar. Policijsko ravnateljstvojavlja: Kakor je bilo že objavljeno, je policija pred več dnevi v Westendu zaplenila precej orožja in je pri tem dognala, da izvira iz orožje od organizacije Orgešali. Na licu mesta v Westendu je bila zapletena še nadaljnja množina orožja in imunice. Gire za skladische orožja bivše prostovoljske formacije.

NOVO LETALO.

— d Pariz, 14. februar. Po naznanih, ki je bilo dopolneno akademiju znanosti, se je nekemu francoskemu inženjeru posrečilo, da je sestavil posebno letalo, s katerim se je vzdignil v zrak in letel. Njegovo letalo je sajmo 336 kilogramov težko in ga gonita dva vijaka.

PRIMANJKLJAJ FRANCOSKIH ŽELZNIC.

— d Pariz, 15. februar. Francoske železnice izkazujojo za leto 1920. deficit pet milijard frankov.

PROTI KUGI.

— d Beograd, 14. februar. Ministrstvo za zdravstvo je odposlalo v Dalmacijo sanitetno materiala, da se prepreči širjenje kuge.

TURŠKA DELEGACIJA.

— d Beograd, 15. februar. Snoči je potovala skozi Beograd s posebnim viktorom turška delegacija, ki se udeleži londonske konference. Delegacija obstaja iz 15 članov ter ji načrta Tevfik paša.

JAPONSKA IN SOVjetska RUŠIJA.

— d Varšava, 14. februar. Agencija Orient doznavata, da se japonska vlada zelo zanima za morebitna pogajanja med francosko in poljsko vlado. Udeležba Japonske pri teh pogajanjih bi se nanašala na razmere v sovjetski Rusiji.

ANATOLIJA.

— d London, 15. februar. Po vseh iz Carigrada namerava ustanoviti Kemal paša samostojno državo Anatolijo, katera sultan bo Osman Fuad.

Seje ustavnega odseka.

— d Beograd, 14. februar. (Nadaljevanje.)

Predsedniško mesto zavzame dr. Laginja in da besedo dr. Tomislavu Tomljenoviču, ki pobija izvajanja opozicije, češ, da naša država ne obstaja pravno. Dne 1. decembra 1918 je nastala naša država, pa so jo takrat priznale vse stranke, ki jo danes zanikava. Edinstveno značenje države najbolje razsvetljuje krška deklaracija, ki je osnovana na podlagi pojma enega naroda in ene države. Ustava v vladnem načrtu ni noben unikum in monstrum, kakor ga je imenoval dr. Laginja. Samo centralna oblast lahko pospeši miren, kulturni in gospodarski razvoj v državi. Če bi se pridržal upravnih enot sedanjih pokrajin, bi se zgodilo tako, kakor lansko leto, da bi bili ležalo na tisoč spisov, ker bi jih ne mogel toliko rešiti. (Dr. Simrak: Pa vendar toliko spisov leži po ministristvih!) Centralistična država je sedaj bolj potrebljana, kakor kdaj poprej. Če bi se državne oblasti decentralizirale, bi država izgubila vso svojo avtoriteto na zunaj. Vsaka stvar ima svoj zmisel, smoter in cilj, kamor gre. Če pa jugoslovenski komunisti misljijo, da more tudi pri obstojati državna oblast v moskovskem znaštu, je pa najbolj pametno, da sploli ne predložijo nobenega ustavnega načrta. Istot

na stotine baril sardel še iz prejšnjega leta. Stanje ribičev je nezgodno. Civilni komisar Beden Šikanira prebivalstvo, ne dopušča tudi izvoza vina niti v Trst ne v druge okupirane kraje. Pozivamo jugoslovensko vlado, da stori, kar treba, za te kraje, ki po rapaljski pogodbi pripadajo Jugoslaviji, kajti to, kar počenja sedaj komisar Beden, gre čez vse meje. Prav uničil bi rad hvarsko prebivalstvo, predno odide. Po takem barbarskem ravnanju z jugoslovenskim prebivalstvom sanjajo Italijani še o dobrih odnosaših z nami! Da ne bodo

dobi, za to so že dovolj sami poskrbeli.

Eksplozija v Plaveh. Dne 13. t. m. se je razpočila v municipski zalogi v Plaveh v Soški dolini granata, ki je pravzročila požar, da so zgorele številne barake ter je požar pravzročil veliko škodo. Prišli so gasit ognjesci iz Gorice, pa ko je bilo gasilno delo še najbolj nujno, je zmanjkalo vode. Tako je pogorelo vse, kar je zajel požar. Posredil je pri požaru Alberto Tosatti, nastavljen pri municipski zalogi. Zelezniški promet je bil nekaj časa ustavljen.

Sl. Plemelj, tržni nadzornik:

Podraženje govejega mesa.

Te dni se naša javnost zelo razburja radi podraženja mesa od 26 K na 30 krov in dnevniki prinjo ostre notice, ki skršajo zvaliti krivdo tudi na mesarje in ljubljansko občino, češ da ne stori primernih ukrepov in da nima dovolj agilnosti in trgovske podjetnosti. Sicer smo vajeni, da ljubljanska javnost pri presojanju različnih pojmov na rayno posebno kritična toda pričakovali bi od našega časopisa, da bi objektivno presojalo položaj in vzgajalo občinstvo k nekoliko pravilnejšemu pojmovanju raznih gospodarskih pojmov v naši državi. V sledenem naj podam na kratko razloge podraženja mesa in upam, da bo vsakdo razvidel, da je dejelni vladi za Slovenijo, še manj pa ljubljanski občini absolutno nemogoče nastopiti uspešno proti podraženju govejega mesa. Podraženje izhaja iz gospodarske politike celokupne naše države ki je agrarnega značaja in mora forsirati izvoz. Slovenija ne more hoditi v tem pogledu svoje lastne poti, posebno pa ne glede izvoza govejega mesa, ki ga slovenski kmet potom svojih številnih zastopnikov izrečeno zahteva. Resnica je, da zadene podraženje govejega mesa izvadeno občutno mestne in delavske, predvsem pa uradniške slike, toda ako smo objektivni, moramo priznati da ne moremo diktirati širokim kmetijskim masam v naši državi gospodarske politike. Popolnoma izključeno je, da bi vlada za Slovenijo nastopala v odkritem nasprotju z državnim gospodarsko politiko. Podraženje govejega mesa je pravzročil intenzivni izvoz v Italijo, Švico, Nemško Avstrijo in Nemčijo, zaradi naše slabe valute. Podraženje je bilo pričakovati takoj, ko je bil izvoz dovoljen. Mestno tržno nadzorstvo je spetovano potom časopisu opozarjalni to. Z največjim trudom se je ceno vzdrževala do današnjega dne 50% pada en svorovim kožam in loju je pa onemogočil na mah prejšnje cene. Mesarji so ostali pred alternativo: ali delati z zelo občutno izgubo ali pa opustiti obrt. Poleg pada cene svorovim kožam se je nepričakovano dvignila tudi cena živi teži tako, da stane danes kilogram žive teže dobrega vola 18 krov. Kmet ne proda ceneje, ker ima dovolj kupcev; zato je absolutno nemogoče, da bi nam dejelni vlada ali mestna občina s kakršnimi naredbami mogla preskrbeti ceneje meso. Upamo, da vsakdo uvidi, da je nemogoče diktirati kmetu cene; prepovedati izvoz je pa dejelni vladi izključeno, ker bi tega centralna vlada na noben način ne priznala. Istočasno bi ne pri-

znala nikakih prisilnih odredb, ki bi izvoz otežkočale ker se ravno sedaj vrše v Beogradu posvetovanja, kako pospeševati izvoz, ker imamo v resnicu dovolj živine na razpolago. Izvoz nam sicer trenutno škoduje, pripomogel bo pa edini k izboljšanju valute ter s tem povzročil padanje cen vseh potrebuščin. Končni vpliv izvoza bo vsekakor blagoden.

Današnjo krizo, ki žalibog tako občutno zadeva konsumenta, moramo prestati, kakor smo že toliko drugih večjih in skušajmo vzgajati naše občinstvo k pravilnemu poimovanju vprašanja in ne razburjam vavnosti po nepotrebni. Prereščevalo se je že mesec poprej vse mogoče predlog in ukrepa, toda doseči ni bilo mogoče drugače, kot skozi 3 mesece z velikimi težkočami zavlačevati podraženje. Vse odredbe, ki bi se mogle pravnim potom in v skladu z našo gospodarsko politiko izvršiti, bi bile samo kaplje v morje in bi pravzročile mnogo večrazburjenja in dela kot pa uspeha. Naravnost iluzorno je pa, naj bi mestna občina ljubljanska organizirala veliko eksporno družbo kjer bi bila sama s kapitalom vdeležena in imela takoreč monopoli za izvoz klavne živine v vsoj Sloveniji, dobiček bi pa nai porabil za delno kritje domačega trga. Pri lesni trgovini je kaj sličnejša možnost, ker je v rokah maloštevilnih central, mestna trgovina je pa razdeljena na toliko firm, da je popolnoma odveč računati na to, da bi vse te firme združili v eno celoto in bi im takoreč odvezli vso svobodo trgovanja. Slednje pa ne bomo preprečili v Sloveniji dviganja cen živi teži, ker se bode proti temu najodločneje uprl naš kmet kizatova, da se plačujejo njegovo z mnogo večjim trudom kot pri resni, sosednih vzgojeni živini ravno tako kot hrvaško in srbsko. Če pa moramo plačevati po 18 K žive teže, in v bodočnosti morda še višje, potem je izključeno, da bi nam tuši tak izvozni koncencij mogel oddajati meso po 24 K.

Edino, kar more mestna občina ukreniti, je to da kot do sedaj kolikor mogoče reducira dobiček mesarjev, ki morajo tudi živeti, ker bi se drugače razvilo meščetarenje z mesom sumljivega izvora iz dežele in različne druge dobro znane manipulacije.

Apeliramo pa na naše zastopnike, da nastopijo v Beogradu kar najboljše proti znižanju carine v danem položaju na izvoz mesa, ker bi to imelo katastrofalne posledice za naš celotni trg.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 15. februarja 1921.

Zupan dr. Ivan Tavčar otvoril četrto na 6. sejo, konstatira sklepčnost ter imenuje za overovatela zapisnika obč. svetnika gg. Verstovška in Kocmura. Nato se spominja župan umrela občinskega svetnika g. Frana Mallyja, ki je bil član občinskega sveta od 1. 1896 do 1910 in od 1. 1912 do 1921. Njegovi rodbini izreče občinski svet globoko sožalje. Nadalje se spominja župan umrela g. Matije Kunca, ki je bil zastopnik obrtniškega stanu v občinskem svetu od 1. 1891 do 1893. Občinski svetniki so se v znaku sožalja dvignili ob tej priliki s sedežev. Župan poroča nato, da je dal ob smrti voivode Mišiča, prvhodoritev naše države, izobesiti na mestnih poslopjih črne zastave ter da je brzjavno izreklo sožalje vojnemu ministru, obenem pa pooblastil dr. Balštia, da je zastopal mestno občino pri pogrebu. — Nadalje poroča, da je bil osebno povabljen na slavnost visokega odlikovanja mesta Beograda s strani francoske vlade, da pa se teh slavnosti ni mogel udeležiti. Ker so ga radi tega nekateri listi napadali, konstatira, da bi bilo dvomljivo, ali bi mestni svet se hotel udeležiti tega slavlja, ko je vendar znano, da bi bila rapaljska pogoda, s katero izgubimo velik del našega naroda, drugače izpadla. — Če bi bila Francija stala na naši strani, — Na občinski svet je prispeval vabilo za udeležbo pri praznem velesembru od 28. t. m. do 8. marca. Egon baron Zois je poklonil mestnemu arhivu pismo Konfederacije z dne 14. julija 1821, za kar mu je že izrekla zahvala. — Izid ljudskega štefta v Ljubljani je presestliiv. Od leta 1900 do 1910 je našlo prebivalstvo Ljubljane za 7500 prebivalcev in za 850 hiš. od 1910 pa do 1. februarja 1921 pa samo za 6500 prebivalcev in le za 83 hiš. tako, da danes Ljubljana v celoti samo 53.072 prebivalcev in ne, kakor so časopisi poročili 70.000 do 80.000. Vsička tega dejstva se mora konstatirati, da domanikanje stanovanj ne bazi na čezmernem prirastku prebival-

stva, marveč na zasedbi privatnih stanovanj po državnih uradih in vsele korupcije, ki je vladala pri odaji stanovanj po stanovanjskem uradu. V tem oziru bi bila nujna potreba revidirati vse stanovanja, ki jih je oddal stanovanjski urad, vladu pa bi se moral zavedati, da mora za svoje potrebe zgraditi nove hiše. Končno pozdravlja g. župan na mesto občinskega svetnika g. Frana Mallyja v občinski svet poklicanega višega uradnika banke »Slavlie« g. Arnolda Bezenška. — Zaradi zadnje seje se odobri. — Dr. Riko Fux poda na poročilo mestnega magistrata o raznih pročinah za sprejem v občinsko zvezo ljubljansko in se njegovi predlogi sprejemajo.

Ustanovitev komunalne banke in najetje posojila v restavracijske svrhe.

Podžupan dr. Karl Triller poroča nato o županovem donisu glede samostalnega predloga obč. svetnika g. Ivana Kocmura o ustanovitvi komunalne banke in predlaga po dališi utemeljiti sprejetje sledečih predlogov finančnega odseka:

I. Ustanovitev komunalne banke se odklanja: uvaževati pa bi bilo eventualno razširjenje delokroga. Mestne hranilnice ob strogem varovanju popularni varnosti njenih vlog. Upravo Mestne hranilnice je pozvati, da o tem razmišljajo ter stavlj občinskemu svetu svoje morebitne predloge.

II. Občinski svet uvideva, da so postala najnujnejša in neodložljiva vnašanja: temeljita restavracija mestnih cest in ulic. Izpopolnitve v očiščenje cestnih kanalov, ureditev obrezljih regulirane ljublianice, pomnožitve nezadostne javne plinove razstavljanje in končno povečanje meste elektrarne. Poleg tega bo vzeti čim hitreje v prečes vorašanje povečanja mestne klavnice, ustanovitev mestne ledarne in izpopolnitve cestne električne železnice.

III. Vseh teh restavracijskih del se bo treba lotiti na podlagi točnega

programa in v etapah, ki jih bo določila na podlagi finančne in tehnične možnosti ob roki strokovnjaka izvida.

IV. Nemudoma in brez odloga je treba pričeti: I. S temeljito popravo netakovanih mestnih cest in ulic, kar tudi trotoarjev; ravnatočno nujna je organizacija vzdruževanja zadostnega snaženja in sklopjenja vseh mestnih trgov, cest in ulic, t. j. zlasti Poljanske ceste, Vodnikovega in Starega trga, Peterske ceste, Wolfsove ulice, Kopitarjeve in Štritarjeve ulice. 3. Občinski svet temeljno v vednost, da mestni stavni urad proračunava restavracijska dela zgoraj pod 1. na okroglo 4 milijone krov, ona pod 2. pa na kakovost tlača na 5.000.000 do 7.000.000 K. pri čemer seveda vsakoleči periodični strošek za vzdruževanje cest in za istotako neodložljive poprave uličnih trotoarjev še ni vpoštevan. 4. Izpopolnitve cestne kanale in ih temeljito očistiti, nadalje pomnožiti nezadostno javno plinovo razstavljanje. Tudi stroški za ta dela se niso izračunjeni, vsekakor pa bodo značilni z današnjih cenah materiala in delavnih sil tudi nekaj milijonov.

V. Občinski svet votira za vsa v interesu ureditve in asanacije mesta absolutno potrebljivo in nedložljivo restavracijska dela kredit do najvišega zneska 20.000.000 K.

Ker je izključeno pokritje tega izdatka po izrednih in periodičnih dohodkih mestne občine tudi ob najviši izrabiti davne sile prebivalstva in ker je le pravilno, da se ta izredni investicijski izdatek porazdeli na več generacij, katerim bodo prisa projektovana dela tudi v prič, se pooblašča mestnega župana, da stopi v dogovore z denarnimi zavodi zaradi izvajanja investicijske posojila proti 50 do 70 letnji amortizaciji, s katero bo pričetil najprej v proračunski letu 1923. Za to posojoči je dovoliti eventualno posbeno hipoteko na obe mestni volstnici ali na kako drugo mestno neprimočino, za kar bo izposlovan od financijske uprave popolno oprostitev vseh pristojbin.

Do izvajanja in realizovanja tega posojila bo pokrivati tekoče stroški za zgoraj pod IV. I. do 4. navedene neodložljive dela začasno s posebnim preduumnom, katerega bo najeti po meri potrebe pri Mestni hranilnici na račun nameravanega investicijskega posojila 20.000.000 K.

V slučaju prodaje mestnih volstnic, katero je občinski svet že opetoval, bo uvaževati prevzemate le pod pogojem, da se ta izredni investicijski izdatek porazdeli na več generacij, katerim bodo razstavljene razne stavne trdvice in podjetja načrte, proračune, konstrukcije, vzorce stavbnega materiala, stavbnega mizarstva in kovinarstva, materijala za pokrivanje streh, šamotne izdelke pečarske ter ostalo opremo stavb. Na drugem oddelku bo zastopana kovinarska industrija, na katerem bodo razstavljene razne stavne trdvice in podjetja načrte, proračune, konstrukcije, vzorce stavbnega materiala, stavbnega mizarstva in kovinarstva, materijala za pokrivanje streh, šamotne izdelke pečarske ter ostalo opremo stavb. Na tretjem oddelku bo razstavljen mestni stavni urad, da se načrta prevzame le pod pogojem, da se načrta v posebnem fond iz katerega naj se amortizira posojilo, ki ga naj mestna občina najmuje v zgradbo stanovanjskih hiš. Nujnost je bila priznana in predlog sprejet. Šledila so še razna vprašanja glede povisitve cene mesu in proglaševanja pasjega kontumaca, nakar je gošč pod župan ob 20. zaključil javno sejo.

kakor jo je opustila mestna aprovizačija, da pa se mu je kot odškodnina prepustil lokal v Prešernovi ulici za dobo 5 let brezplačno v uporabo. — Isti poročevalce poroča o županovem dopisu glede odkupa nekega servituta na mestni vezi v Prešernovi ulici št. 26, kateri servitut odstopili oo. frančiškani mesni občini za enkratno odškodnino 10.000 K. (Pogodbe so odobre).

Podžupan poroča nadalje o prošnji Frana Volčka za podaljšanje termina za zazidavo kupljenih mestnih stavbnih parcel na Vodnikovem trgu ter v imenu odseka predлага, da se termi za zazidavo radi sedanje draginje materiala podaljša za tri leta. (Sprejet.)

Občinski svetnik g. Likozar poroča o prošnji vodstva Šišenske ljudske šole za dovolitev kredita za uvedbo električne razstavljanje v šolsko poslovanje ter predлага v ta namen sveto 15.000 krov. (Sprejet.) — Isti poročevalci poroča o dopisu mestnega knjigovodstva glede podaljšanja roka za pobiranje zvišane vodovodne dolžnine do konca leta 1921, ter predлага, da se to podaljšanje odobri in sicer pobira 15% dolžnina. (Sprejet ob navzočnosti kvalificirane večine.)

Poročilo ravnateljstva mestne plinarnice glede ponovnega zvišanja cene plinu iz mestne plinarnice odstavi gošč zupan z dnevnega reda.

Poročilo direktorja mestnega užitinskega zakupa.

Občinski svetnik g. Likozar poroča o računski sklepni mestnega užitinskega zakupa za upravno leto 1919/20 ter se poročilo sprejme. — Isti poročevalci poda poročilo o dopisu ravnateljstva mestne plinarnice glede nakupa hiše št. 229 v Spodnji Šiški za mestni dohodovni urad. Nakup te hiše za sveto 298.000 K se odobri.

Podžupan dr. Karel Triller poroča v imenu demokratskega kluba občinskih svetnikov, da nominira klub v vse korporacije, v katerih je imel funkcije pokojni občinski svetnik Fran Malij, občinskog svetnika g. Arnolda Bezenška.

Občinski svetnik g. dr. Adlešič stvari na to nujni predlog, da se dovoli poliranje 100% gostiščine od 1. januarja 1921, kateri denar naj se steka v poseben fond iz katerega naj se amortizira posojilo, ki ga naj mestna občina najmuje v zgradbo stanovanjskih hiš. Nujnost je bila priznana in predlog sprejet. Šledila so še razna vprašanja glede povisitve cene mesu in proglaševanja pasjega kontumaca, nakar je gošč pod župan ob 20. zaključil javno sejo.

Vzorčni velesemenj v Pragi 1921.

V 28. februarja do 8. marca t. l. se vrši v Pragi drugi vzorčni sejem, kjer bo češka industrija razstavila vzorce svoje industrijske produkcije. Vzorčni sejem bo obsegal osemnajst skupin. Prvi bo oddelek stavbnih industrij, na katerem bodo razstavljene razne stavne trdvice in podjetja načrte, proračune, konstrukcije, vzorce stavbnega materiala, stavbnega mizarstva in kovinarstva, materijala za pokrivanje streh, šamotne izdelke pečarske ter ostalo opremo stavb. Na drugem oddelku bo razstavljena razstava leta 1908 in bo predstavljeno konzumirano češko industrijsko preizkušnjo v občini Štětí v Čeških Švábcih. Tretji oddelek bo predstavljal elektrotehnične, mehanične in optične industrije, fino in precizno mehanično, fotografijo in kinematografijo. Na četrttem oddelku bo lesna industrija svoje sodarske, mizarske izdelke polihitva, opremo pisarn, šol, urarske izdelke in reprografe in linolej. Daljši oddelki bo obsegal vse vrste testilne industrije, namreč bombažno, volneno, laneno in svilarsko industrijo in sicer: sukanec, prejivo, predivo, vrvarstvo in vezenine. Konfekcijska industrija bo razstavljena v vseh vrst orodja inštalacije, kuhinjska oprema in tehnične potrebuščine. Tretji oddelek bo predstavljal elektrotehnične in optične industrije, fino in precizno mehanično, fotografijo in kinematografijo. Na četrttem oddelku bo lesna industrija svoje sodarske, mizarske izdelke polihitva, opremo pisarn, šol, urarske izdelke in reprografe in linolej. Daljši oddelki bo obsegal vse vrste testilne industrije, namreč bombažno, volneno, laneno in svilarsko industrijo in sicer: sukanec, prejivo, predivo, vrvarstvo in vezenine. Konfekcijska industrija bo razstavljena v razstavi inštalacije, kuhinjska oprema in tehnične potrebuščine

polno nesposobnost za ta posel; če jih je pa videl in molčal in celo pokrival, — potem je pokazal lastnosti, ki jih drž. uradnik ne sme imeti, če jih pa ima, potem moramo z vsem povdankom odklanjati take funkcijarje.

— **Ljudsko štetje v Ljubljani je končano.** Končni rezultat štetja se bo objavil na podlagi revizije popisnega materialja, ki se prične dne 17. t. m. v navzočnosti popisnih komisarjev. Stranke, ki bi še do danes ne bile prejele in Izpolnilne osebnih popisnic za ljudsko štetje, naj se takoj zglaže v veliki dvorani mestnega magistrata, da se ugotovi točno število prebivalstva v Ljubljani in Spodnji Šiški.

— **Zob za zob.** Pod tem naslovom javlja beogradска »Pravda«: »Naše oblasti so dobile navodila, da postopajo proti Nemcem v naši državi tako, kakor postopajo Nemci zoper Slovence na Koroškem.« Poždravljamo to odločitev naše vlade, ker so nasilstva koroških oblasti proti slovenskemu življu na Koroškem že nezgodne. Te dni je izgnala koroška vlada iz Ribnice ob Vrbskem jezeru znamenega rojaka g. Jakoba Petermela, bivšega lastnika hotela »Triglav« na Bledu. G. Petermel si je lani nakupil ob Vrbskem jezeru malo posestvice s hišo, hoteče se v miru posvetiti svojemu gostilničarskemu poklicu. Dasi se ni vtikal v politične borbe, ga je koroška vlada izgnala kot nadležnega tujca in je moral zapustiti svoj dom, ne da bi dal za izgon najmanjšega povoda. Opozorjam našo vlado na to nasilstvo in zahtevamo, da takoj odredi primerne represalije.

— **Deklaracija za politično avtonomijo.** Poročajo nam: Deklaracija za politično avtonomijo Slovenije, za katero pobirajo podpise med kulturnimi delavci, izide, ako se na bere 50 podpisov, v »Naših zapiskih«. Inicijativu za to deklaracijo je baje dal urednik te revije prof. dr. Dragotin Lončar. Ali nimajo naši kulturni delavci največjega posla, kakor da se bavijo s takimi »deklaracijami«, ki so samo voda na klerikalni mlin in ki lahko naši stvari samo škodujejo.

— **Kmetijska družba kranjska,** ki se je imela glasom sklepa lanskoga občnega zabora še leta 1920. spremeniči v novo Kmetijsko družbo za Slovenijo, je koncu leta 1920. ukinjena, a prejšnji glavni odbor, kot predsednik neve, ni izpolnil svoje dolžnosti, kajti on našački sklical ustavnovega občnega zabora, ker je vedel, da je izključno klerikalnemu odboru odklenkalo. Sedaj pravno ne obstoji več Kmet. dr. za Kranjsko, a Kmet. dr. za Slovenijo še ni. Vlada v Beogradu je ukazala sklicati ustavnovni občni zbor Kmet. dr. za Slovenijo do konca februarja t. l., toda star glavni odbor je dobil potuho pri dejnem predsedništvu in se za ukaz iz Beograda ni brigal. Sedaj je dobil glavni odbor nov ukaz iz Beograda, ki mu da tri dni časa ga zvršiti, drugače bo razpuščen in bo ustavnovni občni zbor sklical vladni komisar. Je bil pač skrajni čas, da vlada poseže vmes, kajti sedanjii nesposobni glavni odbor je uganjal le nasilno politiko in ni pokazal v dobi kratkih dveh let niti najmanjše iniciative za povzdigo kmetijstva, pač pa je ude oškodoval za kakih 10 milijonov krom, družbeno premoženje se je pa in se bo oškodovalo za kaka 2 milijona krom. ter se mu ni zdelo vredno Izvršiti transakcijo, ki bi družbi dala 2 milijona novega premoženja, marveč je pri tem zapravil okoli ½ milijona krom. Odbor niti ne pozna dejanskega stanja družbenega premoženja, dela brez vsakega proračuna in se bržkone zanaša na singiranе bilance. Pod takim pogoji je Kmet. družbi takoj postaviti vladnega komisarja s posvetom vseh treh strank, da bo nova Kmetijska družba za Slovenijo vedela, kaj ima prevzeti, kajti za prejšnje nedopustne izgube je po pravilih odgovoren sedanjii predsednik, odnosno prejšnji odbor.

— **Ugodnosti za Jugoslovensko Matico.** Minister financ je z odlokom z dne 2. februarja t. l. št. 253, opredstil Jugoslovensko Matico do plačevanja vseh zakonitih takš za vse njeni vloge, ki jih naslavljata na državne oblasti, izvzemši pristojbine v civilnih pravah.

— **Izd ljudskega štetja v Studenčih.** Iz Maribora poročajo: Uradno se ugotavlja, da je v Studenčih pri Mariboru 3630 prebivalcev, od teh 3096 Slovencev, 457 Nemcev, 43 Srbohvrtov, 29 drugih Slovanov, 3 Madžari in 2 Italijani. Moških je 1773, ženskih 1957; rimskokatoličanov 3561, pravoslavna 2 in 57 protestantov.

— **Vojško begunstvo.** Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je dne 12. t. m. izdalо pod št. 229 nastopni razglas: Vedno češč se pojavljajo primerni vojaški beguncev na Slovenskem. Po neodgovornih hujšačih zapeljani vojaki pohegnejo iz vojaške službe in se mnogokrat vrnejo domov, ne vedo, kakšne težke posledice povzročata.

jo za sebe in svoje, če jih ti skrivajo pri sebi. Ako jih zasači vojaška ali cilvilna oblast, se kaznujejo po vojaškem kazenskem zakoniku z večletno iečo. Pa tudi tisti, ki vojakom nalač pomaga pri begu, se po § 97. srbskega kriminalnega zakonika, ki velja sedaj tudi za Slovenijo, kaznujejo z iečo do treh let. Zato resno svarim vse prebivalstvo, naj vojaškim beguncem ne daje potuhe s tem, da jih skriva. Posebno velja to rodbinskih članom. Po členu 12. odstavku 3. zakona o ustroju vojske, ki velja od 19. avgusta 1919 tudi za Slovenijo, je hišni gospodar dolžan prijavit vsakega vojaškega beganca županstvu, ki pa mora o tem takoj obvestiti njegovo poveljstvo. Če hišni gospodar tega ne storii tekom 24 ur, ali če ga župan ne odvede na komando, se kaznijo vsl, če kazensko sodišče ne poseže vmes, z globo od 50 do 300 dinar ev. odnosno z zaporom od 10 do 30 dn. Kazen se takoj izvrši. Dolžnost vsakega državljanina, ki je sposoben za vojaško službo, je, da to vojno službo pošteno odsluži in s tem pomaga svoji domovini. Ako imajo vojaki pritožbe radi nepravilnega postopanja z njimi, naj jih javijo svojim predstojnikom, ki jih bodo gotovo upoštevali, če so upravljene, sicer pa se je treba v vojaški službi premagovati in se podvreči strogi disciplini. Pričakujem od treznosti in uvidvenostiludstva, da vnoževava ta dejstva in da se že v kali zatre vse poizkuša, oslabiti vojaško moč naše domovine.

— **Svečana zaprisega rekrutov.** Včeraj ob pol 11. dopoldne je bila svečana zaprisega onih rekrutov iz južnih krajev naše države, ki so prišli k vojakom pred 14 dnevi. Svečano zaprisego je izvršil prota Dimitrij Janković na dvorišču artilerijske vojašnice.

— **Kaj nam nosi konstituanta:** svobodo vesti ali svobodo veroizpovedi? O tej aktualni temi bo govoril v soboto zvečer ob 20. v Mestnem domu v Ljubljani znani narodni svečenik Božo Milošević. Predavanje bo obsegalo te-le glavne točke: 1. Kratek pregled versko-moralnega življenja našega naroda. 2. V osvobojeni zemlji brez osvobojene duše. 3. Trije kamni izkušnje: svoboda vesti, ločitev cerkve od države, ustanovitev narodne cerkve. 4. Pred vitalno rešitvijo ali končna redakcija devetega člena ustavnega načrta. Vabijo se vsi Slovenci in Slovence brez razlike vere in stanu, da se udeleže tega velezanimivega predavanja. Vstopnina znača 2 K. Čisti dobitek in dobrovoljni prispevki ostalega dela druge do Prul, pri sedanjih težkočah zelo počasno napredoval.

— **Prepovedana knjiga.** Minister notranjih del je zabranil uvoz in razširjanje na našem teritoriju knjige »Geschichte des Weltkrieges«, ki je izšla na Dunaju v založbi tvrdke »Verlag für Vaterländische Literatur«, ker vsebuje pangermansko tendenco proti interesom naše države.

— **Frankranje tiskovin.** Odredba od 5. januarja 1921. štev. 458-21, glede frankirjanja tiskovin z razpolovljenimi 10parskimi znankami se preklicuje. Po 20. februarju 1921 tako frankiranje ni več veljavno.

— **Drugi glas iz občinstva.** Prejeli smo v priobčujemo. Nekdo je v »Slovenec« z dne 11. februarja hišni gospodarje, ki so povisali stananino, imenoval »brezvezno ederne in pijavek«, ki sodijo na sramotni oder, ljudi, ki se ne bojejo božje kazni, ne ljudske sodbe itd. Nam se zde taki izrazji vendarle pretirani, presplošni in v tem spoštnosti neupravičljivi. Morda so med hišnimi gospodarji taki, ki segajo predalec; ali pa med strankami ni takih, ki vidijo vso svojo srečo v tem, da pod zaščito raznih odredb uganjajo po hišah prave orgije, ki dačojo za pijačevanje silne srose, stanovale pa bi rade zastoni, stranke, ki ne poznajo božje zapovedi: »Ne poželi tujega blaga!« Ne, gori na vedeni prijimi niso umestni. Rabite jih o veržnikih vsake sorte, tudi o tistih, ki veržijo s stanovanji, pa najs so to go spodarji ali stranke ali pa — stanovanjski uradniki!

— **Razpisani poštni uradi.** Razpisana je nadpoštarska služba v Ljubljani 3. poštarska služba v Oplotnici ter odpravniška služba v Zagorju in Cmureku. Rok za natečaj je 14. dne.

— **Brzozavne pristojbine za Veliko Britanijo.** Brzozavne pristojbine za Veliko Britanijo (Anglijo) so se s 1. februarjem zopet izpremenile. Ob tega dne iznša pristojbina za brzozavke v prvih treh smrech 38 cent, v četrtri smere 51 cent od besede. Pristojbina za časopisne brzozavke je znižana za polovico.

— **Spodnja Šiška, sedanje ljubljansko predmestje.** je šela pred vojno 5000 oseb, Barje in Vodmat skupaj 3500 oseb, iz česar sledi, da bo skupno število sedanjih prebivalstva Ljubljane doseglo 65.000 oseb.

— **Odsobe proti navljalcem.** Više instanc so potrdile odsobno urada zoper navljalce cen proti tovarnarju Adolfu Mergenthalerju v Mostalu zaradi navljanja cen usnju. Mergenthaler je obsojen na 10.000 K globe in zapad 112 sviniskih kož.

— **Letošnja stavna doba se ima prihodnji mesec pričeti.** toda karok še vse kaže, bo vsa stavna podjetnost obstoja na par adaptacijah ali rekonstrukcijah, nove stavbe za celo Ljubljano bo pa zastopala samo — Kreditna banka s svojo palazo na Dunajski cesti in Aleksandrovem cestom! Do zdaj še ni prijavljeno niti ena nova hiša. Dragi delavci, drag material, drag dovoz po železnicu, za vsak žrehelj in opoko — »carina«, kdo naj zida? Tako jadukijo lijudje — na pol milijonarji, ampak s takim stokanjem se stanovanjska beda in kar je že njo v zvezi, v Ljubljani ne bo odpravila. To je res: materiala, razen železa, traverz i. dr. — imamo v državi dovolj, toda manjka nam zidarjev-profesijontov. Vsemu temu zlorba bo treba odpomočiti, če hočemo, da se v tej stanovanjski mizeriji ne osmradiamo.

— **Pričetek II. semestra na vseh srednjih šolah je danes.** Radi slabih uspehov v I. semestru bodo morali plačati starši za svoje nadobudne sinove in hčere izdatne svtote. Ker so bili v II. četrletju med učenji I. razreda srednjih šol že naprej videti slabih uspehi, so bili učenci iz zavodov odsolveni in nakazani zopet na ljudske šole. Sploh pa je sedaj znamenje časa to, da

cipline več v šoli! Pred vojno ni bilo več »svobode« in — podivjanosti!

— **Zavarovanje valute pri izvozu poštnopaketnih pošiljk.** Po razpisu kr. ministra za pošto in brzjav od 26. januarja t. l. št. 2192 razglašamo, da se zahteva po odredbi generalnega ratnoljetstva oziroma generalnega inšpektorata carin za poštni pakete v inozemstvu **zavarovanje valute.** Paketi z manjšo količino živil se zavarovanja valute lahko oproste. Dovoljenja za oprostitev zavarovanja valute daje samo generalni inšpektor carin. Z ozirom na to opozarjam, da se ne bo odpravil v inozemstvo noben paket z živil, ače ne bo poštni spremnici pridejano ali potrdijo pooblaščenega denarnega zaveda, da je zavarovanje valute za blago, ki se ima izvoziti, izvršeno, ali pa dovoljenje generalnega inšpektorata, da je to blago oproščeno zavarovanja valute. Za vse druge izvozne predmete **do vrednosti 100 dinarjev** ni treba — po izjavi tukajšnje carinarnice — niti zgoraj navedenega potrdila, niti dovoljenja. — Pristavljam, da je stvar pošljatev levo samih, da si preskrbe predpisano potrdilo oziroma dovoljenje.

— **Poglobljenje glavne Ljubljanske struge** je bilo 1. 1914 dovršeno do cikarne, za kar se je uporabljal takozvan ameriški »bager«, ki je kopal peščeno tla do globine 2 metrov. Ker se bo ta parni stroj, ki je načašč za taka dela konstruiran, težko dal dobiti, bo osuševalno delo, t. j. poglobitev ostalega dela struge do Prul, pri sedanjih težkočah zelo počasno napredoval.

— **Prepovedana knjiga.** Minister notranjih del je zabranil uvoz in razširjanje na našem teritoriju knjige »Geschichte des Weltkrieges«, ki je izšla na Dunaju v založbi tvrdke »Verlag für Vaterländische Literatur«, ker vsebuje pangermansko tendenco proti interesom naše države.

— **Frankranje tiskovin.** Odredba od 5. januarja 1921. štev. 458-21, glede frankirjanja tiskovin z razpolovljenimi 10parskimi znankami se preklicuje. Po 20. februarju 1921 tako frankiranje ni več veljavno.

— **Drugi glas iz občinstva.** Prejeli smo v priobčujemo. Nekdo je v »Slovenec« z dne 11. februarja hišni gospodarje, ki so povisali stananino, imenoval »brezvezno ederne in pijavek«, ki sodijo na sramotni oder, ljudi, ki se ne bojejo božje kazni, ne ljudske sodbe itd. Nam se zde taki izrazji vendarle pretirani, presplošni in v tem spoštnosti neupravičljivi. Morda so med hišnimi gospodarji taki, ki segajo predalec; ali pa med strankami ni takih, ki vidijo vso svojo srečo v tem, da pod zaščito raznih odredb uganjajo po hišah prave orgije, ki dačojo za pijačevanje silne srose, stanovale pa bi rade zastoni, stranke, ki ne poznajo božje zapovedi: »Ne poželi tujega blaga!« Ne, gori na vedeni prijimi niso umestni. Rabite jih o veržnikih vsake sorte, tudi o tistih, ki veržijo s stanovanji, pa najs so to go spodarji ali stranke ali pa — stanovanjski uradniki!

— **Razpisani poštni uradi.** Razpisana je nadpoštarska služba v Ljubljani 3. poštarska služba v Oplotnici ter odpravniška služba v Zagorju in Cmureku. Rok za natečaj je 14. dne.

— **Brzozavne pristojbine za Veliko Britanijo.** Brzozavne pristojbine za Veliko Britanijo (Anglijo) so se s 1. februarjem zopet izpremenile. Ob tega dne iznša pristojbina za brzozavke v prvih treh smrech 38 cent, v četrtri smere 51 cent od besede. Pristojbina za časopisne brzozavke je znižana za polovico.

— **Spodnja Šiška, sedanje ljubljansko predmestje.** je šela pred vojno 5000 oseb, Barje in Vodmat skupaj 3500 oseb, iz česar sledi, da bo skupno število sedanjih prebivalstva Ljubljane doseglo 65.000 oseb.

— **Odsobe proti navljalcem.** Više instanc so potrdile odsobno urada zoper navljalce cen proti tovarnarju Adolfu Mergenthalerju v Mostalu zaradi navljanja cen usnju. Mergenthaler je obsojen na 10.000 K globe in zapad 112 sviniskih kož.

— **Kopalški zdravnik.** Zdravnik, ki hočejo dobiti pravico, da se zovejo kopalški zdravniki v rogoško-slatinskem zdravilišču, morajo vložiti svoje prošnje do dne 15. marca t. l. pri poverjeništvu za javna dela v Ljubljani. To poverjeništvu izdaje dogovorno s predsedništvom delne vlade in zdravstvenim odbodom dovolitev za uporabljanje tega naslova za eno ali več serij. Kopalški priponočki, kakor ogljikovokislki kopalci, hidratični mehano-terapevtične procedure itd., se bodo oddajale v Rožaški Slatini po brdih na približno 4 km daljave. III. Damska tekma za prevenstvo Gorenjske po brdih na daljavo približno 8 km. IV. Tekma v skoku za prevenstvo Jugoslavije in Slovenije razskalnikico. Natančnejši spored je objavljen v »Sport« št. 5. Prijaviti se je pri »Sportni zvezki«, Ljubljana. Narodni dom, najkasneje do dne 16. t. m. Počnejo prijave so dovoljene le proti dvojni prijavni. Udeležba je dovoljena le članom sportnih klubov, ostali

vršilo 109. — **Promet od 1. januarja do 12. februarja 1921.** izkazuje 2554 strank, in sicer 1089 delodajalcev in 1465 delojemalcev. Posredovanje se je izvršilo v tem času 600. — Dela iščejo: pisarni, moči, mizarji, kovači, tapetniki, krojači, šivilje, peki, mizarji, mesarji, ključavnica, natakarji, natakarice, tesarji, vlagalke, služkinje kuharice, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: mizarji, kočijaži, železolivarji, strojniki, kletarji, kolarji, kleparji, hotelske sobrice, gostilniške kuharice, bolniške strežnice, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— **Šupe v Mestnem logu.** V idiličnem Mestnem logu je postal zopet »živahn«. Februarjev mraz je dal na

dobil s tem »Prvenstvo Jugoslavije in Slovenskega Bočev Edi, iz Zagreba v 1.21 v čisti petinki minut, tretje Skale Janko, Ljubljana v 1.22 minut. Kot druga tekma je bila junij, ki je na 1000 m za »Prvenstvo Bohinjske za leto 1921«, katerega si je pridobil Joža Počačar, Ljubljana v 1.26 in 2 petinki minut, drugi je bil Mežič, Jesenice v 1.22 in 1 petinka minut, tretji Levcnik, Ljubljana v 1.26 in tri petinki minut. Za tem se je vršila tekma na dvosečnih sankah pri kojih je dobil prvo nagrado Karšek Gorazd, Ljubljana v 1.20 min. na 1000 m. Drugi je bil ing. Menčinger Černe, Ljubljana v 1.21 min., tretji Kmet Kmet, Ljubljana v 1.22 in petinika minut, četrti Skale Herzmanški, Ljubljana v 1.27 min. Za tem se je vršila damska tekma na 650 m. Prva je bila Bevc Hana, Zagreb v 56 sekundah, druga Logar, Bob, Bistrica, v 1.7 in petinika minut, tretja Stuzzi Ge, Ljubljana v 1.81 min. Kot zadnja tekma se je vršila tekma dečkov na 650 m. Prvi je bil Godec v 55 sekundah, drugi Torkar v 57 sekundah, tretji Žnidar v 58 sekundah. Doseženi časi v prvenstvenih tekmacah so najboljši, kar se jih je do sedaj doseglo v Bohinju. Vreme je bilo krasno in sankalische posebno ob jutranjih urah izvrstno.

Sokolskstvo.

Sokol II v Ljubljani naznanja, da ima brat tajnik svoje tajniške ure vsak torek in sobotu od 7. do 8. zvečer v društveni sobi na realki. Ob istih dnevih in urah je na razpolago tudi br. matrikar in gospodar. Br. blagajnik pa ima svoje ure ob sobotah od 7. do 8. zvečer.

Društvene vesti in prieslitve.

Sestanek obrtnikov. V četrtek, 17. februarja ob 8. zvečer se vrši v poslovni sobi hotela »Sloane« izredni sestanek obrtnikov, na katerem bodo poročali ravnatelji urada za pospeševanje obrta g. ing. Turnšek o razpravi v obrtnih zadevah gospodarskega sveta v Beogradu. Dalje se vrši razprava o prieslitvi obrtniškega seminaria in drugih važnih zadevah. K obilni udeležbi vabi Engelbert Franchetti.

Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo ima 20. februarja t. l. v posvetovalnici (mestni magistrat) 1. nadstropje, svoi redni občini zbor.

Drzen rup Pollakovega otroka.

Danes ob 11. dopoldne je prišel v II. razred vladnice na Resljive ceste neki star človek s črnimi oblačili ter zahteval od učitelja, naj mu izroči učenca Tončka Pollakovega, ker ga mora preljati domov z vzrokoma, da je oče tovarnar Pollak smrtno ponesrečil. Brez pomislike je učitelj oddal dečka, 9letnega Pollakovega sina neznannemu človeku. Kamahu na to pa je na šolo došlo vprašanje, če je Tonček še v soli, kajti

tovarnar Pollak je prejel tekmo dopolnovega pisma, v katerem zahteva neznanec 60.000 K odkupnine za njegovega sina. Pollak je o zločinu takoj obvestil policijo, ki je kakor doznavamo ločovo že na sledu. Neznannega človeka so videli pred gostilno Keršič v Spod. Šiški. Dečku so pod organi že prinehali domov. Neznane so v Šiški opazovali.

Hajnoučišča dorčila.

NAŠI VISOKOŠOLCI V PARIZU.

— d. Beograd, 15. februar. Udrženje pariskih dijakov je pod častnim predsedništvom prosvetnega ministra pripravilo svečan sprejem delegaciji jugoslovenskih visokošolcev, ki so prišli v Pariz. Med drugim je podpredsednik pariške občine čestital jugoslovenskim dijakom za njihovo plodonosno delo za mir po hrvaškem boju. Neki jugoslovenski dijaki se mu je prisrono zahvalili za pozdrav.

PONAREJENI 1000 DINARSKI BANKOVCI.

— d. Beograd, 15. februar. Kraljevi generalni konzulat v Pragi objavlja: Ker so se pojavili falfifikati v praški banki, noče nobena banka več menjavati naših 1000dinarskih bankovcev, vseled česar se pozivljo vsi jugoslovenski državljani, ki potujejo v Češkoslovaško, naj se nosijo s seboj bankovcev po 1000 dinarjev, ker jih na Češkem ne bi moreli izmenjati.

PRED RAZPUSTOM ITALIJANSKEGA PARLAMENTA?

— Rim, 15. februar. O sedanjem položaju v parlamentu in vladni pravijo listi, da predstavljata slaboto to, kar je dejela politično v sedanjem trenotku. Zbornica ima številno manjšino, ki ovira delovanje, in položaj večine je tak, da prepušča iniciativno manjšini. »Idea nazionale« razkriva delovanje bivšega ministarskega predsednika Nittria proti Giolittiju. Ta teden se odloči krušno vprašanje. Načrt glede kontrole bo gotovo sprejet, glede načrta za državne izpise pa je zahteval Giolitti poročilo manjšine in rekel, da se bo razpravljalo o njem, in zahteval bo, ako potreba, da se izreče zbornica za zaupanje ali nezaupanje. Sodi pa se, da bo tudi to vprašanje ugodno rešeno. Oficijozna »Tribuna« izjavlja: Po zadnjih dogodkih je treba vprašati, ali zbornica po svojih strankah še predstavlja voljo dežele, ki hoče mirnega in uspešnega parlamentarnega delovanja in ali je treba novega apela na volilce?

IZ SEJE USTAVNEGA ODSEKA.

— d. Beograd, 16. februarja. Na včerajšnji seji ustavnega odseka je po govoru Fehime Kurbegovića govoril dr. Žerjav (demokrat). Izjavil je, da ne prizna plebiscita enega posameznega kraja, ene občine, ali ene pokrajine, pa tudi ne priznava plebiscita ene

uspehi vse te skupine. On le za diktatorje oblasti, če ima ta oblast za svoj cilj delovanja proti diktaturi profetariata. On odslanja težnje po srbski hegemoniji. Tudi se ne strinja z delom v setnati, ker ustav načrt vlade ne jamči ženskega nujnega političnega pravice. Potrehaba je svobodna ustava, tako ustava je mogoca le tedaj, če se združita levica in desnica. — Nato govori poslanec Nastaz Petrović (radikal), ki v začetku svojega govora izjavlja, da govori v svojem imenu. Po njegovem mnenju je napako, če se hiti z izdelovanjem ustave, ker nimamo popolnih podatkov o vseh težnjah, ki bi se morale sporočiti ustavnemu odseku, da bi se na te način dognalo pravo tendenco. Treba je točno stilizirati predlog, o ustavi. Tačni predlog pa nista predložila niti zemljoradnički niti Jugoslovenski klub.

Mislí, da je nastala naša država kot produkt vojne in revolucije. Naša država je popolnoma pravno utemljena, od kar se je sporazumno določila ustava. Konstituanta ni suverena in nima upravice sklepati, ali nej bo naša država monarhija ali ne, ker je ta stvar resena. Če bi se doznao, da je konstituanta suverena, tedaj bi se moral analurirati tudi krška deklaracija in določba o ujetjanju od dne 1. decembra 1918. Država ne more biti centralistična. Centralizacije je demokratični ideal. Vlada najbrže zato zahteva centralistično ureditev države, ker se Srbija boje, da ne bi na eno stran gravitirali Hrvati, na drugi Slovenci in na tretjo Srbi. Ugotavlja, da je centralistični problem zamisli domokratična stranka in da je predlog vlade reakcionar, kakor je bila ustava iz leta 1869. Vendar pa bi se morebiti že dal popraviti načrt ustave, ki ga je se stavljal vlada. Radi tega pristaja na to, da se o vladnem načrtu ustave podrobnejje razpravlja v načelni in podrobni debati. Če se načrt odprije, izjavlja, da bo gotovo glasovali zani.

KOMUNISTICO SREDISCE.

— d. Berlin, 16. februarja. Kakor se govori, se bo berlinsko zastopstvo sovjetske Rusije izpremenilo. Pred vsemi se bo zastopstvo razdelilo na več samostojnih oddelkov. Berlin bo postal središče komunistične propagande v vzhodni Evropi. Politično zastopstvo bo imelo, kakor doslej, Viktor Kopp.

Narodna výzva.

— Za Jugoslovensko Matico so darovali: Gojenke učiteljice pri Uršulinski nabralo 560 K; tvrdka Tavčar & Svetina 50 K; oddelek finančne kontrole v Sv. Ani pri Tržiču 173 K. Na predlog g. kapetana Kokalja v Beogradu se nabralo med beogradsko-zemljanskih Slovencem vence na grob g. Svetega Luke 1200 K. Nenimenovan 183 K; Vekoslav Gera 12 K; Erich Fröhli 20 K; na svatbě g. Bedrača v Strnišu se nabralo 126 K; iz sodne poravnave med strankama Ivan Vuga po dr. Natlačeniu ca. Karol Kianta 1000 krov; na svatbi podnarednika Vredarja 30 K; Antoš Kavšek, posrednik v Dobru pri St. Viču nad Zatolino 300 K; Berti Božič nabrala v gostilni Štupca na Viru 60 K; učitelj Legat nabral na Ženitovanju Avgusta Mogota-Ivanke Šerebove na Vrhniku 600 K; uradništvo Slov. Eskomptne banke nabralo 770 K; g. Legat nabral v družbi pri Liubotu 32 K; redov Božo Jovanović 60 K; Fr. Pavletić, učitelj v Vrhpolju pri Moravčah 357 K; na Sokolovi maškeradi v Narodnem domu nabrala ciganka 250 K; mladež glavnega kotovoda s pustne nedelje o prilikl male pridržitev 400 K; ga. Čopčeva nabrala 36 krov; g. Andrej Tomačić nabral na dr. Kožinovem koncertu v Dev. Marije Polju 614 K. Iskrena hvala!

Gospodarska včetv.

— Odkup južne železnice. »Politika« javlja z Dunajem od 13. t. m.: Včeraj je bila tukaj konferanca jugoslovenskih in avstrijskih delegatov, ki so se poročali o odkupu južne železnice in dosegli sporazum.

— g. Uvoz masti v Nemčijo. Iz Beograda poročajo, da je od 5. t. m. naprej zopet dovoljen izvoz masti v Nemčijo.

— g. Naš izvoz v Zedinjene države. Iz Newyorka javlja: Ameriški konzul Patton v Beogradu pravi v svojim poročilu, ki je dosegel v Newyork 15. januarja, da je na podlagi faktur, predloženih ameriškim

konzulatom v Beogradu in Zagrebu, leta 1920, znašal izvoz iz Jugoslavije v Zedinjene države 223.627 dolarijev. Vrednost izvoza krizantennega cvetja, iz katerega se izdeluje prah za per mrčes je znašala 169.610 dolarijev.

— g. Razdelitev podonavskoga brodovja. V Parizu se dne 25. t. m. sestane zavezniška komisija za razdelitev podonavskoga brodovja. Naso bo zastopal g. Avramović, delegat naše vlade pri transportni sekcijski zvezi narodov.

— g. Češkoslovaško-švicarska trgovska pogodba. Češkoslovaška zbornica je potrdila trgovske pogodbe s Švico, ki je bila sklenjena v marcu 1920 v Bernu.

— g. Za povzdigo italijanske valute. Iz Rima javlja, da je vlada sredenila izdati celo vrsto odredb za izboljšanje valute. Inozemske valute bo smel kupovati samo državni devizni urad in tri emisijske banke. Uvedia se bo najstrožja kontrola za priporočena pisma v inozemstvo.

— g. Rusko-finski trg. odnosil. Iz Helsingforsa poročajo, da je predsednik finske vlade potrdil zakon o vzpostavitvi trgovskih odnosov z Rusijo.

— g. Kuhanje trošarine prostega žganja za domačo potrebo. Po členu 16 točka 6 trošarskega pravilnika (Uradni list z dne 23. septembra 1920 št. 110) sme oni, ki hoče prodati gotov del onega žganja, ki ga je nakupil trošarino prostega za domačo potrebo, bo storiti le tedaj, če označeni svoj namek popravi pristojnemu oddelku župančne straže in plača pri pristojnem davčnem uradu trošarino za novo koščino žganja, ki jo namerava prodati. Generalna direkcija posrednih davkov v Beogradu pa je zaznala, da se v nekaterih krajih naše države dogaja, da si oni, ki kuha žganje trošarino prostega za domačo potrebo, izposodi zgolj pripravo in da odškoduje lastnika izposojele priprave ne v denarju temveč z žganjem, trošarino prostko inkunamum. Taka oddaja žganja pa se ima ker se žganje ne porablja za domačo potrebo, toraj ne za oni namek, ki je pogoj za izpogled pličevanja trošarne — snetrati kot prodaja ter je vsled tega v vsakem takem slučaju postopati po gori citirani odredbi trošarskega pravilnika. Če pa bi se oni, ki kuha žganje trošarino prostega za domačo potrebo, branil (objavljaval) plačati trošarino za ono koščino žganja, ki bi jo po pogodbi morali oddati lastniku žgalne priprave, bi se moral proti njej postopati kazenskim potom po odredbi člena 116 točka 7 z trošarskega pravilnika.

— g. Čane Železu. Plavžari v Clevelandu so sklenili vnovič znižati ceno za vse vrste litiga Železa in sicer pri temi, ki so eni za en fuit Sterlinga. — V Pragi se je nedavno vršila sejta odpostoljanje nejzinskih Železničnih podjetij v Čehoslovaški. Vlada je sporočila, da s 1. marca t. l. preneha davek na koks za plavžarje. Lastniki plavžarov so več tega sklenili vodenči s 1. februarjem znižati cene Železa za povprečno 50%. Ceno znižajo za 100 kg litiga sarovega Železa št. 1 — 245, za hematični 270, ingote 300, palčeno in fazonsko Železo 400, včeli železo 400, nosilci 350, tračnice 400, pločevina po debelini 480 do 420, sejlova kron.

BORZE.

— d. Zagreb, 15. februarja. Devize: (vezano) Berlin 256—257, Italija izplačilo 236—237, Italija ček 232—234, Newyork kabel 143.50—144.50, Pariz izplačilo 1070—1076, Praga 190—191, Dunaj 21.72%—21.90, Valute: dolarij 142 do 142.50, avstri. krone 23—24, carski rubli 60—68, franc. franki 990—0, napoleondor 475—478, nemške marke 243 do 245, rom. levi 195—198, ital. lire 522—525, češkoslovaške krone 175 do 180.

— d. Dunaj, 15. februarja. Devize: Zagreb 460.50—464.50, Beograd 1847.50 do 1867.50, Berlin 1158.50—1164.50, Budimpešta 129—130, Bukarešta 950 do 960, London 2610—2630, Milan 242.50—246.50, Pariz 4880—4920, Praga 375—381, Sofija 830—840, Varšava 83.70—85.70, Curyh 10.987.50 do 11.037.50, Newyork 666—670, Amsterdam 23.000—23.100, Valute: dolarij 663 do 667, bolg. levi 815—825, nemške marke 1158—1164, angli. funti 2605 do

2625, franc. franki 4860—4900, ital. lire 2440—2460, jugoslovenski dinarji 1846 do 1866, poljske marke 84.50—86.50, rom. levi 935—945, carski rubli 311 do 317, ſvic. franki 10.962.50—11.012.50, češkoslovaške krone 874.50—880.50, madžarske krone 126—128.

— d. Praga, 15. februarja. Devize:

Amsterdam 2654.50, Beograd 211, Berlin 131.25, Bukarešta 107.62, Sofija 95, Curyh 1258.50, Milan 279, Pariz 558.50, London 299.50, Newyork 76.25, Dunaj 10.90, Zagreb 52.50, Varšava 9.12, Budimpešta 14.12, Valute: jugosloveni 202, nemške marke 131.25, rom. levi 107.62, bolg. levi 90.75, ſvic. franki 1253.50, ital. lire 276, fram. franki 555.50, angli. funti 297.50, dolarij 74.25, avstr. krona 10.90, poljska marka 8.12, d. Curyh, 15. februarja. Devize:

Berlin 10.47%, Newyork 606, London 28.22, Pariz 44.30, Milan 22.25, Bruselj 46.25, Kodani 112, Stockholm 137, Kraljevina 108.50, Madrid 86.75, Buenos Aires 218, Praga 8, Varšava 0.80, Zagreb 4.50, Budimpešta 1.15, Bukarešta 8.60, Dunaj 1.50, avstr. Žig. krone 1.05.

Darila.

Upravi našega lista so poslali zat. Jugoslovensko Matico. G. Drago Pinter, učitelj Sv. Miklavž pri Ormožu 157 K, ki jih je nabrala gdje učiteljica Mimica Salamun pri Sv. Miklavžu na pustni torki v veseli družbi; g. dr. Gustav Rosina, odvetnik v Brežicah

Dve hiši sta naprodaj v sredini Ljubljane. Pripravni sta za vsako obrt. Po pripravi pod "Resnost" 1104* na upravo Slov. Naroda. 1104

Preda se spalna oprava iz trdega lesa. Več pove Ciril Primozic, Trnovski pristan 4.

Jščem v našem do 1. maja t. l. restavraciji, ali večjo gostilno v prometnem kraju, če mogoče z inventarjem. Ponudbe pod "M. W." 1000 poštno ležeče Ljutomer.

Lep skoraj nov kratek klavir (Stutzflügel) se proda. Ojeda se lahko vsak dan ob 3-5. popoldne. Dunejska c. 9, I. nadst. desno. 1134

Velika perzij. preproga in dve majhni se ceno prodaja tu, Sodna ul. 11, I. nadst. levo. 1116

Kupim dobro obranjeno pianino. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 1107

Proda se malo rabljeni pisalni stroj IDEAL* s tabulatorjem. Dunajska cesta 15, dvorišče, desno, delavnica. 1118

Stanovanje zamenjam v sredini mesta. Naslov pove upravštvo Slov. Naroda. 1135

Gospa, večja samostojnega vodstva trafile, trgovine v gospodinjstvu, z izpravljenimi, želi primernega mesta. Ponudbe pod "Samostojna" poštneležeče Borovnica. 1122

V najem vzamem dobro idočo gostilno na prometnem kraju. Ponudbe pod "Gostilna" stev. 48*, poštno ležeče Ljubljana. 1170

Hudi so priložnost za prevoz blaga, poštiva, ali slišnega iz Mrv. primorja (Kraljevice, Balka) v Ljubljano. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 1085

Trsišje za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 480 pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo. 26

Prodaja se stroji za izdelovanje parketov, 302 m² parketov različnih dimenzij, parni kotel 800 mm premera, 3 m dolg, nihančič parni kotel (Pondelkessel). Jos. Stadler, Sodna ulica 11. 1115

STOLE

Iz trdega lesa, lepo politirane, prodaja na drobno in debelo, tvrdka A. Stadler & V. Tratnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25. 1099

Službe išče v lesni stroki dobro iznjena moč, kot prejemalec pri večjem lesnem podjetju za takojšnji nastop. Ponudbe pod "A. R." poštno ležeče Ljubljana. 1102

Po ugodni ceni se prodajajo množina vinskih hraničnih in nekaj transportnih sodov, kakor tudi nekaj malih od ca 25 do 60 l. Sodi so iz krasotega lesa v najboljšem stanju. Jos. Stadler, Ljubljana, Sodna ulica 11. 1098

Resna ženitna ponudba. Gospodinja, samostojna, drž. uradnica z vso oskrbo, se želi poročiti s skrbnim dobrim gospodom. — Le resne ponudbe s sliko ki se vrne pod "St. 122/1128" na upravo Slov. Naroda do 20. februarja 1921. 1128

Sukanje vezalki, otroške sesalke ter glavnike za česanje priporoča tvrdka

Osvald Dobelc, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Kremo Ilirija, Jurjevo, Cipulin ter Erdal, nadije mast za čevije in ličilo (biks) nudi po najnižjih cenah tvrdka

Osvald Dobelc, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Jabolčnik in silovko

pripravno proda oskrbiščvo graščine Ruprecht, pošta Novo mesto. 1097

Kupijo se stara, tudi po-kolesa, otročji vozički, Sivalni pisalni in razni stroji. F. Batelj, Ljubljana, Starigrad Št. 28.

Baterije prima na debelo in na drobno priroča I.G.M. V.O.K., Ljubljana, Sodna ulica 7.

Pozor, trgovci s klobuk!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej nam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. Franjo Cerar, tovarnar v Stobi, pošta Domžale. Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna.

G. F. Jurásek uglaševalac glasovirjev in trgovec z glasbilami Ljubljana, Wolfeva ul. 12

Bukova drva kupim prosto vagon. Obvezne ponudbe na: Ljubljana, poštni predel 151. 1075

Prodaja se kompletnejša oprava za pisarno, obstojeca iz 2 pisalnih miz, železne blagajne, pisalnega stola z mizico, 3 pisarniških stolov, male mizice z 2 stoloma in omara za spise. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod "Pisarna" 1157.

Pečarija v Mengšu imata vedno v zalogi vsakovrstne sobne, kmetiške peči in štedilnike, kakor tudi vse druge v to stroko spadajoče potrebščine. 1171

Veliko zaloge velikonočnih razglednic po zelo nizki ceni priporoča tvrdka

Ivan Bonač, Ljubljana.

Največji, najlepši in najsenzacijonalnejši BOSNA-FILMI

pridejo!

Anna Bolony s Henry Portem, Gospodarska sota z Miss May

u 8 sijajnih in senzacijonalnih ephah, Hako je Golem prišel na sceno

filmsko umetniško delo s Paul Wegenerjem, Malo prosačko veličanstvo.

Vsi ti filmi so: "BOSNA-FILMI".

Klavirji na obroke

in na posodo pianini, harmoniji, violine in vse orodje za godbo. Strane na drobno in debelo. Alfonz Breznik, bivši učitelj Glasb. Matice Kongresnig Št. 15, pri nunski cerkvi. 8575

Stedilnik zelo lepo in dobro izdelan, primerno za večjo ali manj ali hotel, je ceno naprodaj. — V zalogi imam tudi vsakvezne štedilnike lastnega izdelka, tistne in tudi po solidnih cenah.

Franz Kosmač, kliničavničarski mojster, Ljubljana, Jeranova ul. 5. 976

Drago Beselink Anončni zavod Ljubljana, Cankarjevo n. 5.

Oglasni oddelok sprejema oglase vseh vrst v vseh listih v tu in tujem. Proračuni, nasveti, prestave zastop. Nudi vsestransko obsežne ugodnosti. Ostalih klicej. Dopisuje v vseh jezikih.

Kupim večje posestvo na Gorenjskem. Glavni pogoj moderna hiša in soldna gospodarska poslopja. Ponudbe na Anon. zav. DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjevo nab. 5. 995

Koncesija za gostilno v Ljubljani se da pod ugodnimi pogoji v najem. Resni ponučni i dober uspeh. Anon. zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nab. 5. 1163

Bukova drva ca 50 vagonov popolnoma suha za takojšnjo dobavo na prodaj. Vprašanja na Anon. zav. DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Kraljevina S. H. S. 1921. Almanah izide v krasni obliki in okusni izdelki in bo za vse krog kot vedilnik kraljeve Jugoslavije z oskrbo na postanki in razvoj, ustroj in industrijski in trgovski razvoj kraljevine. Glavno uredništvo v Novem Sadu je poverilo izdelstvo za Slave. Na Dalmacijo tvrdki Drago Beseljak, Anon. in tel. zavod Ljubljana, Cankarjevo nab. 5, ki prevzema izključno vse naravnosti in plačila za knjige in oglase. Almanah bo tiskan v 4 jezikih in več tisoč izvodih. Knjige in oglaševanje v njej to je priporoča: Glavno uredništvo Almanah Kraljevina S. H. S. 1921 Novi Sad.

Kupim posestvo z gostilno ali mlino v bližini Ljubljane. Ponudbe pod "R/41" na Anon. zav. Drago Beseljak, Ljubljana. 1162

Prodam za Vrhovski veliko enosadstropno trgovsko hišo s skladiliščem in dvoriščem, na najlepšem, pet minut od kolodvora oddaljenem kraju trga. Naslov se izvede v upravi Slov. Nar. 1117

Blagajničarka za hotelsko restavracijo z vedentimi spricvalci se izde. Ponudbe pod "Blagajničarka 1137" na upravnštvo Slov. Naroda. 1137

Posestvo kupim na Kranjskem. Glavne zahteve v lepem zdravem kraju, ugoden dom: dobra gospodarska poslopja. Zemljišča vsaj nekoliko oralov, čim več tem bolje. Električna in vodovod posebno všeč. Ponudbe naj dobro oprijeto ves objekt in navedo zadnjo ceno ter se pošljivo na uprav. Slov. Naroda pod "Posestvo/882". Diskrecija strogo zajamčena. 882

Nogavice z znamko "ključ" in brez nje pri Tvornici čarapa, S. Aranjevo. Samo na veliko! Cenik zastoji. Par nogavic znamke "ključ" traja kakor 4 pare drugih.

Polysilofit in cevovati blagovi. Velika zaloga vseh vrst EDUARD KUNSTADT Wien, I. Fleischmarkt 26, poleg hotela Post. Prva dunajska vsetržnica za svilo.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Telef. štev. 261 in 413.

Klavirji na obroke

zelo lepo in dobro izdelan, primerno za večjo ali manj ali hotel, je ceno naprodaj. — V zalogi imam tudi vsakvezne štedilnike lastnega izdelka, tistne in tudi po solidnih cenah.

Franz Kosmač, kliničavničarski mojster, Ljubljana, Jeranova ul. 5. 976

Stedilnik zelo lepo in dobro izdelan, primerno za večjo ali manj ali hotel, je ceno naprodaj. — V zalogi imam tudi vsakvezne štedilnike lastnega izdelka, tistne in tudi po solidnih cenah.

Franz Kosmač, kliničavničarski mojster, Ljubljana, Jeranova ul. 5. 976

Motor na sesalni plin „Asta“ madž. drž. Št. 32 H P off. kupljen 1. 1918 kompl. na kolesih montiran K 220.000

Motor na sesalni plin firme Langen & Wolf kompl. 30 H P off. K 180.000.

Lokomobil Schallewörth (Verbundmaschine) 25 H P z dvema cilindromi kompl. K 120.000

Motor na svrbo olje (Wobanka & Co. Bpest) 24 H P kompl. K 125.000

Stroji so v najboljšem stanju, ter se morejo takoj staviti v pogon. Resnim reflektantom

priporočam, da se radi informacije pri meni zglose. Lekarna WACHA, Metlika.

Prva trgovska hiša v sredi Maribora z veliko trgovino in stanovanjem se takoj proda. 24. 1918

Dopisi pod "Redka prilika" na anončno ekspedicijo AL. MA-

TELIC, Ljubljana.

v sredi Maribora z veliko trgovino in stanovanjem se takoj proda. 24. 1918

Dopisi pod "Redka prilika" na anončno ekspedicijo AL. MA-

TELIC, Ljubljana.

Naznanilo. Prevzela sem dobro znano

gostilno pri „Majarončku“, Stara pot Štev. 1.

Točila bom najboljše vino iz Gadove peči in nudila gostom

gorka in mrzla jedila. Sprejemam abonente na domačo hrano.

V LJUBLJANI, 15. svečana 1921.

Marija Malnaričeva.

KURURIZ zobi, (oves) mekinje graha, (fižol) brašna (moka) samo na vagone

dobjije se jeftino kod A. Remsne, Zagreb, Jurišićeva 6.

Dvoriste, Telefon 3-38.

Vročeparna lokomobila „LANZ“ 40,52/60 k. s. izdelana 1910;

Vročeparna lokomobila „WOLF“ 44/65/85 konj. sil izdelana leta 1906.

Obe 12 atm., najmodernejsa naprava, malo rabljeni posebno pri-

pravni za lesno industrijo. 600 zabejov češkega ploščn. stek-

la 4/4. 120 vagonov Iz dalmatinskega portland cementa

ima na razpolago „PROMET“, tehnično industrijsko podjetje, dr.

z om. zav. Ljubljana.

Kabelski naslov: SAKSERBANK.

Naznanilo.

Bančni oddelek države New York je dne 23. novembra 1920 inkorporiral

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Vsa kupčija se vrši kakor preje z razločkom, da je sedaj banka državna, a ne več privatna.

Osobje je ostalo stare in ima sedaj boljše zveze bodisi v stari domovini kakor t